Çocuk Ebeveyn ?li?ki Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuk Ebeveyn ?li?ki Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18736

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuk Ebeveyn ?li?ki Ölçe?i (ÇE?Ö), Halil Uzun ve Gökhan Baran (2015) taraf?ndan, okul öncesi dönemdeki çocu?u olan babalar?n çocuklar?yla kurduklar? ili?kinin niteli?ini ve dinamiklerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özgün bir psikometrik araçt?r. Ölçek, 3 faktör ve 23 maddeden olu?an bir yap?ya sahiptir ve ili?kinin hem olumlu hem de olumsuz yönlerini de?erlendirmektedir. Ölçe?in temel amac?, babalar?n ebeveynlik süreçlerindeki **ili?ki kalitesini**, uyum düzeylerini ve potansiyel çat??ma alanlar?n? tespit etmektir.

Yap?lan geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, ölçe?in okul öncesi dönemdeki babalar?n ili?ki deneyimlerini güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir. Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme format? kullan?r ve psikoloji ile e?itim bilimleri alanlar?nda baba-çocuk ili?kisi üzerine yap?lan ara?t?rmalara katk? sa?lamay? hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk ebeveyn ili?kisi, baba-çocuk ili?kisi, okul öncesi dönem, psikolojik ölçek, Faktör Analizi, psikometri, ebeveynlik.

Yazarlar

Halil Uzun, Gökhan Baran

Amaç

Çocuk Ebeveyn ?li?ki Ölçe?i'nin temel amac?, okul öncesi dönemdeki (yakla??k 3-6 ya?) çocuklar?n babalar? ile olan ili?kilerinin niteli?ini ve dinamiklerini psikometrik olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle babalar?n çocuklar?yla kurduklar? duygusal ba??, uyum düzeylerini ve ya?ad?klar? potansiyel çat??ma alanlar?n? belirlemeyi hedefler.

Bu **ölçek geli?tirme** çal??mas?, mevcut literatürdeki baba-çocuk ili?kisini spesifik olarak okul öncesi dönem babalar? perspektifinden de?erlendiren araç eksikli?ini gidermeyi amaçlam??t?r. Ölçek, klinik de?erlendirmeler ve akademik ara?t?rmalar için standartla?t?r?lm?? bir veri toplama arac? sunmaktad?r.

Yap? (Konstrükt)

ÇE?Ö, ebeveyn-çocuk ili?kisinin üç temel boyutunu ölçen çok boyutlu bir yap? üzerine kurulmu?tur. Bu üç faktör, ili?kinin hem pozitif hem de negatif yönlerini kapsayarak kapsaml? bir de?erlendirme sunar ve toplam 23 maddeden olu?ur:

ARABPSYCHOLOGY.COM

1. Faktör: Olumlu ?li?kiler: Babalar ile çocuklar aras?ndaki s?cakl?k, destek, kar??l?kl? anlay?? ve sa?l?kl? ba?lanma düzeyini yans?t?r.
2. Faktör: Uyumsuzluk: Ebeveyn ve çocu?un beklentileri veya davran??lar? aras?ndaki tutars?zl?k, zorluklar ve ileti?im engelleri gibi i?levsiz alanlar? ifade eder.
3. Faktör: Çat??ma: ?li?kideki gerilim, anla?mazl?klar ve aç?kça ifade edilen olumsuz etkile?im durumlar?n? ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri kullan?lm??t?r. Örneklem büyüklü?ünün faktör analizi için uygunlu?unu de?erlendirmek üzere **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** de?eri incelenmi?tir. Ölçe?in KMO de?eri .657 olarak bulunmu? olup, bu de?er kabul edilebilir s?n?r olan .60'?n üzerinde bir de?erdir.

Verilerin faktör analizi için uygunlu?unu belirlemek amac?yla Bartlett Sphericity Testi uygulanm??t?r. Test sonucu (χ^2=679,30, df=250, p<.001) istatistiksel olarak anlaml? bulunmu?tur, bu da verilerin faktörle?tirme için uygun oldu?unu ve de?i?kenler aras?nda yeterli korelasyonun bulundu?unu göstermektedir.

Yap?lan istatistiksel analizler sonucunda elde edilen uyum indeksleri, modelin kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? göstermi?tir: χ^2=341,81, df=227, p=.000. Kök Ortalama Kare Yakla??m Hatas? (RMSEA) de?eri ise .058 olarak raporlanm??t?r, bu de?er modelin iyi bir uyum sergiledi?ini teyit etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla Cronbach Alpha güvenirlik katsay?lar? hesaplanm??t?r. Ölçe?in toplam güvenirlik katsay?s? .71 olarak belirlenmi?tir, bu de?er ölçe?in genel olarak güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Alt faktör baz?nda hesaplanan iç tutarl?l?k katsay?lar? ise ?öyledir:

1. Faktör (Olumlu ?li?kiler): **.76**
2. Faktör (Uyumsuzluk): **.61**
3. Faktör (Çat??ma): **.62**

Tüm faktörlerin güvenirlik katsay?lar?, psikometrik aç?dan kabul edilebilir alt s?n?r?n üzerinde olup, ölçe?in alt boyutlar?n?n da tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Çocuk Ebeveyn ?li?ki Ölçe?i, 23 madde ve 3 alt faktörden olu?an çok boyutlu bir yap?ya sahiptir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?lan faktör analizi, maddelerin bu üç temel boyuta net bir ?ekilde ayr?ld???n? göstermi?tir. Bu faktörler, babalar?n çocuklar?yla olan ili?kilerindeki farkl? davran?? ve duygu örüntülerini temsil etmektedir.

Faktör yap?s?n?n uygunlu?unu test etmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) de?erinin .657 bulunmas? ve Bartlett Sphericity Testi'nin anlaml? ç?kmas?, verilerin faktör yap?s?n? do?rulamak için uygun oldu?unu bilimsel olarak desteklemi?tir. Bu üç faktörlü model, babalar?n ebeveynlik deneyimlerini geçerli ve yap?sal olarak sa?lam bir ?ekilde yakalamaktad?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. (1= kesinlikle uygun de?il - 5= kesinlikle çok uygun)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ebeveynler (Babalar)

Ya? Grubu: Okul öncesi dönemde (yakla??k 3-6 ya?) çocu?u olan babalar.

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, okul öncesi dönemde çocu?u olan babalar üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim formu; yap? geçerli?i için KMO, Bartlett ve Do?rulay?c? Faktör Analizi; iç tutarl?l?k için Cronbach Alpha katsay?s? kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ebeveynlik, çocuk geli?imi, psikometrik özellikler, geçerlik, güvenirlik, Likert ölçe?i, baba-çocuk etkile?imi, çat??ma, uyumsuzluk.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im Adresi: uzunhalil@gmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2015 y?l?nda Uzun ve Baran taraf?ndan yay?nlanan akademik çal??ma ile kullan?ma

ARABPSYCHOLOGY.COM

sunulmu?tur. Ölçe?in bilimsel amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar Halil Uzun ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? a?a??dad?r: inesjournal.com

Ölçe?in orijinal PDF formu buradan indirilebilir: cocuk-ebeveyn-iliski-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Uzun, H. ve Baran, G. (2015). Çocuk ebeveyn ili?ki ölçe?inin okul öncesi dönemde çocu?u olan babalar için geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Uluslararas? E?itim Bilimleri Dergisi, 2*(3), 30-40.

Çocuk Ebeveyn ?li?ki Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek, toplam 23 maddeden olu?maktad?r. Ancak, bu maddelerin tam listesi sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM